

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

BÁO CÁO TÓM TẮT SÁNG KIẾN

1. Tên sáng kiến: Rèn luyện thao tác tư duy cho học sinh lớp 9 qua dạy học giải bài tập hình học.

2. Mục tiêu của sáng kiến: Nghị quyết số 29-NQ/TW, ngày 4/11/2013 của Ban chấp hành Trung ương Đảng về đổi mới căn bản, toàn diện GD – ĐT đã xác định: “*Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương pháp dạy và học theo hướng hiện đại, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, kỹ năng của người học, khắc phục lối truyền thụ áp đặt một chiều, ghi nhớ máy móc. Tập trung dạy cách học, cách nghĩ, khuyến khích tự học, tạo cơ chế để người học tự cập nhật và đổi mới tri thức, kỹ năng, phát triển năng lực*”.

Thực tế dạy học cho thấy, học sinh thường lúng túng, ngại khó, chưa vận dụng được lượng kiến thức đã học vào việc phân tích, tìm hướng giải với một bài toán đang có. Vì vậy, rèn luyện và phát triển tư duy cho học sinh khi học môn hình học là cần thiết. Bài viết đề xuất một số biện pháp nhằm rèn luyện các thao tác tư duy cho học sinh thông qua việc khai thác, mở rộng, phát triển một số bài toán hình học từ sách giáo khoa.

3. Mô tả nội dung sáng kiến:

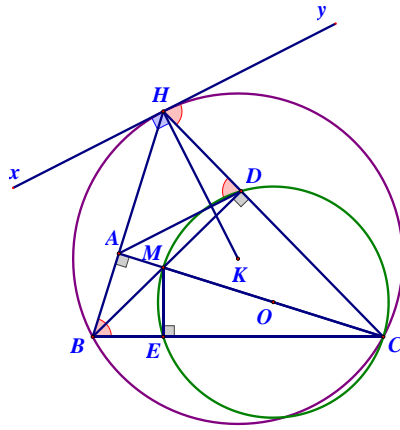
Rèn luyện thao tác tư duy cơ bản: Phân tích và tổng hợp, so sánh và tương tự hóa trong dạy học môn Toán lớp 9 qua một số tình huống dạy học giải bài tập

Hướng dẫn học sinh khai thác và vận dụng linh hoạt các hoạt động trí tuệ và các thao tác tư duy để tìm hiểu, phân tích, huy động kiến thức và tìm lời giải bài toán bằng cách đưa khó về dễ, đưa lạ về quen.

Ví dụ : Cho tam giác ABC vuông tại A. Trên cạnh AC lấy điểm M. Đường tròn tâm O đường kính MC cắt BC tại điểm E. Đường thẳng BM cắt đường tròn (O) tại điểm D.

- a) Chứng minh tứ giác ABEM nội tiếp.
- b) Chứng minh $ME.CB = MB.CD$.
- c) Gọi H là giao điểm của BA và CD, K là tâm đường tròn ngoại tiếp tam giác HBC. Chứng minh rằng AD vuông góc với HK.

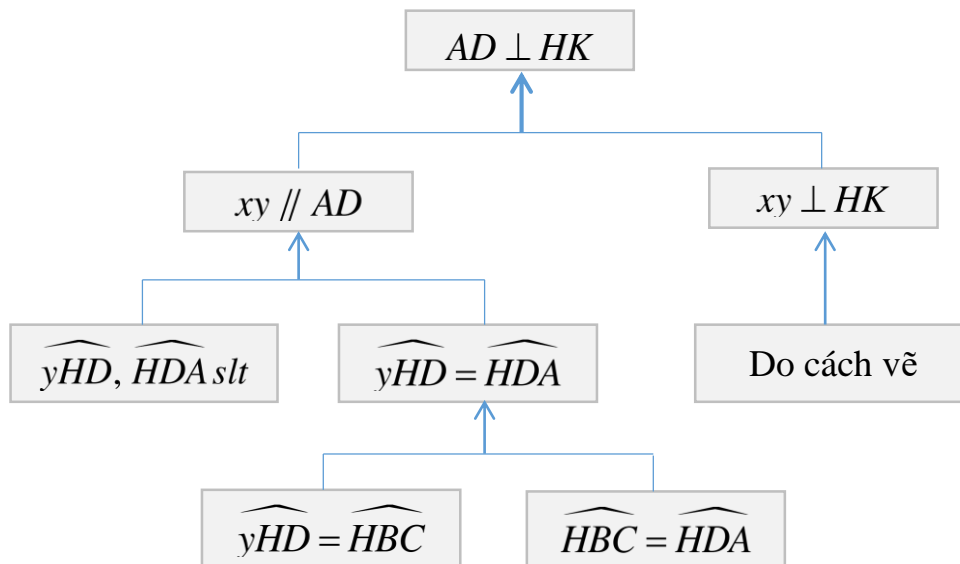
+ Hướng dẫn học sinh phân tích tìm lời giải bài toán qua hệ thống câu hỏi

+ Bằng các thao tác tư duy, HS dễ dàng tìm lời giải câu a và b.

+ GV hướng dẫn HS thực hiện các thao tác tư duy để phân tích, so sánh, tổng hợp tìm lời giải câu c qua hệ thống câu hỏi và sơ đồ tư duy quá trình phân tích như sau:

Sơ đồ biểu diễn quá trình phân tích tìm lời giải ở câu c.

4. Phạm vi áp dụng: Học sinh lớp 9 Trường Thực hành Sư phạm.

5. Thời gian triển khai áp dụng tại đơn vị: Năm học 2020 – 2021.

6. Hiệu quả của sáng kiến: Rèn luyện thao tác tư duy là cần thiết đối với người dạy và học toán. Do đó nếu giáo viên thường xuyên tạo điều kiện để các em học sinh được rèn luyện các thao tác: *Phân tích, tổng hợp, so sánh ...* một cách linh hoạt và phù hợp với từng đối tượng học sinh sẽ góp phần giúp các em phát triển tư duy, tạo hứng thú học tập cho các em góp phần nâng cao chất lượng giáo dục.

Kết quả kiểm tra giữa kì: Trước khi áp dụng sáng kiến 33/40 (82,5%) học sinh đạt điểm từ TB trở lên, sau khi áp dụng sáng kiến 39/40 (97,5%) học sinh đạt điểm từ TB trở lên.